

УДК 78.071.5:398.8

**АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ  
НАВЧАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ФОЛЬКЛОРУ  
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ МИСТЕЦТВ  
ІМЕНІ ІВАНА КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

**Ірина РОМАНЮК**

*Кафедра інтерпретології та аналізу музики,  
Харківський національний університет мистецтв імені Івана Котляревського,  
майдан Конституції, 11/13, 61003 Харків, Україна,  
тел.: (+38057) 731 10 95, e-mail: num.kharkiv@i.ua*

На прикладі діяльності Навчальної лабораторії фольклору Харківського національного університету мистецтв імені Івана Котляревського охарактеризовано досвід збереження музичних артефактів традиційної культури Слобожанщини в сучасних умовах, а також виховання студентської молоді на засадах зв'язку поколінь як запоруки збереження національної самоідентичності.

*Ключові слова:* традиційна музична культура, навчальна лабораторія фольклору, Слобожанщина.

Наш час пов'язаний із тенденцією набирання обертів глобалізаційних процесів у світі та нівелювання неповторності окремої національної культури з її унікальними віковими традиціями. За слушним спостереженням сучасних дослідників-культурологів, "...процеси глобалізації у сучасному світі стосуються не лише науково-технічного прогресу, вони усе більше втручаються у культуру, у глибокий рівень духовного буття людей" [2, с. 398]. Поруч із такого штибу кризовими явищами, що врешті призводять до формування погляду на суспільство як безликої спільноти людей, актуалізується підхід до збереження та утвердження самобутності національного "антропокосмосу" (Іван Ляшенко), необхідності *екології культури* (Дмитрій Лихачов). Йдеться про важливість дослідження глибинних засад культури, специфіки національного мислення та досвіду національної самосвідомості культури, втілених у музиці та виконавстві, а також урахування площини збирання та архівування фольклорної традиції. Окреслений простір наукової проблематики видається перспективним і обумовлює *актуальність теми*.

*Об'єктом* статті постає традиційна музична культура України, а *предметом* – специфіка збереження та архівування фольклорної традиції Слобожанщини.

Одним із *форпостів* дбайливого ставлення до традицій у художньо-культурному просторі сучасної України постає Харківський національний університет мистецтв імені Івана Котляревського. *Мета* цієї розвідки полягає в спробі охарактеризувати досвід діяльності Навчальної лабораторії фольклору Харківського національного університету мистецтв імені Івана Котляревського як одного із осередків збереження артефактів музичного фольклору Слобожанщини.

Досвід дослідження музичної культури усної традиції у Харківському національному університеті мистецтв імені Івана Котляревського свідчить про наявність рис спадкоємності. Зокрема, надзвичайно важливою, значущою і вирішальною виявилася діяльність **Гната Хоткевича**, із-поміж іншого, як фольклориста, етноорганолога, музиканта-виконавця на терені пропагування і дослідження Харківської кобзарської традиції. Варто згадати і про започаткування ним в 1920-х роках у тоді ще Харківському музично-драматичному інституті (майбутній консерваторії, нині – Харківському національному університеті мистецтв імені Івана Котляревського) класу бандури та подальшим викладанням у його стінах. Саме фундаментальна праця Г. Хоткевича “Музичні інструменти українського народу” [6] стала знаменним явищем у розвитку української етноорганології, а його навчальний посібник гри на бандурі став етапом у становленні засад професійного навчання на цьому інструменті, знищеного в 1930-х роках разом з генерацією кобзарів – носіїв унікальної в світовому контексті кобзарсько-лірницької традиції з віковими традиціями. В контексті історичного буття музичної культури України кобзарсько-лірницька традиція постає репрезентативним художньо-естетичним феноменом, що віддзеркалює характерні ментальні настанови – етичні ціннісні світоглядні орієнтири українського народу як цілісної “духовної одиниці” (Олександр Потебня).

У подальшому, розуміючи, що етномузикознавча діяльність не є можливою без зібрання і дослідження зразків традиційної музичної культури, за ініціативи фундатора кафедри історії музики Харківської консерваторії професора Галини Тюменєвої було створено Кабінет музичного фольклору. Очолити його у 1947 році запрошено **Олександра Стеблянка**<sup>1</sup> – композитора та захопленого дослідника слобідської народнопісенної творчості, який став послідовником Г. Хоткевича у напрямі дослідження української традиційної музичної культури у Харківській консерваторії. Результатом подвижницької праці на ниві збирання фоліантів народної культури стала поява збірки “Українські народні пісні” О. Стеблянка (видана у 1965 році), а справа всього життя дослідника стала безцінним внеском у розвиток вивчення традиційної музичної культури Слобожанщини.

У кінці 1950-х років робота Кабінету музичного фольклору припиняється за браком фінансування. Можна лише здогадуватися, скільки перлин народної музичної творчості було не задокументовано, а звідси – безповоротно втрачено для музичної науки. Кожен запис поставав оригінальним документом тогочасної особливої фольклорної ситуації. Як зазначила Лариса Новикова (упорядник і автор передмови до збірки народних пісень О. Стеблянка з Лебединщини, виданої у 1998 році), фольклорна ситуація ХХ століття, що є вельми цікавою і показовою,

---

<sup>1</sup> Олександр Стеблянка (1896–1977) – композитор і фольклорист. Народився в Лебедині на Сумщині. У 1926 році закінчив Харківський музично-драматичний інститут по класу композиції (клас Семена Богатирьова). Згодом працював викладачем теоретичних дисциплін у музичному технікумі. Був учасником бойових дій Другої світової війни (упродовж 1943–1944 років). У повоєнний час працював завідувачем Кабінету музичного фольклору і викладачем народної творчості Харківської консерваторії.

відображає існуючий стан природного побутування традиційної культури, "...де сплелися в одне коло і стара українська пісня, і кічеві новотвори – дзеркало нових маргінальних прошарків" [5, с. 5].

Після тривалої перерви, з 1976 року функціонування Кабінету фольклору відновлюється з поступовим поповненням записів зразків народнопісенної та інструментальної традиції Слобожанщини (завідувач – Сергій Нікітін; співробітники кабінету у різні роки – Лариса Новикова, Ірина Прісняк, Гаяне Войтова).

Багаторічна діяльність Навчальної лабораторії фольклору Харківського національного університету мистецтв імені Івана Котляревського є підтвердженням давніх традицій *alma-mater*. На сьогодні результатом діяльності Навчальної лабораторії фольклору став унікальний аудіофонд експедиційних записів, зібраних співробітниками Лабораторії та студентами у різні роки.



Фото 1. Сеанс запису фольклору. Селище Борова, Борівський район, Харківська область. 5 липня 1979 року. Фото з фондів Навчальної лабораторії фольклору

Цінність існуючого аудіозібрання зумовлена, з одного боку, обраною на той час працівниками Кабінету фольклору стратегією зосередження уваги на дослідження окремого топографічного локусу. Йдеться про планомірне обстеження і запис традиційної культури Слобожанщини та прилеглих теренів. З іншого – задокументовані зразки народної культури від перших експедицій демонструють панорамний показ стану збереженості слобожанської народнопісенної традиції з відстані часу у майже 40 років (автохтонна співоча традиція, традиція переселенців, традиція межових районів України і Росії).

Вибір територіальних ареалів експедицій Навчальної лабораторії фольклору сформував широкий топографічний спектр у фіксації традиційної культури Слобожанщини. Так, за час функціонування Навчальної лабораторії фольклору з 1976 року було проведено близько 80 експедицій теренами Східної України (дослідження Харківської, Полтавської, Донецької, Сумської, Білгородської, Воронезької областей) (рис. 1, 2).

Очевидно, що охоплений фольклорними експедиціями історичний відтинок часу і з позиції природного існування фольклору, й у контексті досліджень української етномузикології загалом, є досить вагомим.



Фото 2. Сеанс запису фольклору. Селище Лиман, Зміївський район, Харківська область. 8 червня 2008 року. Фото Адріани Гельбіг (Adriana Helbig)

В останні роки пріоритетною стала діяльність, пов'язана з процесом комп'ютеризації фонду Навчальної лабораторії фольклору як передумови сучасної його реорганізації. Було вироблено стратегію функціонування Навчальної лабораторії фольклору, діяльність якої охоплює систему напрямів, основними з яких можна визначити такі:

- архівне опрацювання й збереження аудіофонду, пов'язане з оновленням (збереження у цифровому форматі) записів навчальних фольклорних експедицій;
- експедиційна робота (фольклорна практика; накопичення та фіксація зразків селянської музичної культури);
- навчально-допоміжна робота (забезпечення навчального процесу).

Окрім того, важливим чинником у формуванні смаків творчої молоді на засадах зв'язку поколінь стає пропагування народної культури (у сфері професійної академічної музичної освіти). Її неминаючу актуальність демонструє і "...дивовижна стабільність національних музичних архетипів у фольклорі як природного вияву глибинних ментальних настанов", на яку вказав Олександр Козаренко [3, с. 57].

Основні аспекти діяльності Навчальної лабораторії фольклору поліфонічно переплітаються, вимальовуючи співіснування різних складових, пов'язаних, з одного боку, з опрацюванням архіву (каталогізація-систематизація, вдосконалення та оновлення), а з іншого – з поповненням архіву новими зразками традицій-

ної культури, зібраних у наш час. Контрапунктом до цих напрямів стає забезпечення використання всього масиву матеріалів у навчальному процесі, практичній та науково-дослідницькій діяльності.

Нині найбільш відповідальним напрямом діяльності Навчальної лабораторії фольклору стало збереження (оцифрування) та архівне опрацювання експедиційних аудіозаписів. Результатом польових розвідок є зібрання найрізноманітніших зразків музичного фольклору Слобожанщини (близько 400 годин звучання зразків традиційної музичної культури).

**Електронна реорганізація аудіозаписів.** Проблема переведення у цифровий формат та збереження на сучасних цифрових носіях фольклорних записів є вкрай необхідною, враховуючи обмежений термін зберігання магнітних стрічок (найдавніші з яких сорокалітньої давності) та їх стан, що нині є непридатним для подальшого застосування. Зусиллями співробітників Навчальної лабораторії фольклору було розроблено методіку залучення комп'ютерних технологій при оцифруванні фольклорних зразків і розпочато систематичний перезапис аудіофонду Лабораторії фольклору<sup>1</sup>. Його оновлення втілюється шляхом перезапису бобин та касет на цифрові носії (CD-диски) з метою їх майбутнього збереження. Цей напрям роботи пов'язаний також з удосконаленням давніх записів, очищенням звукового поля (за допомогою комп'ютерної програми WaveLab). Такий підхід забезпечує оновлення якості звучання, при якому записані зразки постають як художній матеріал, представлений у максимально можливому прийнятному вигляді.

Процес перезапису налічує кілька етапів: оцифрування суцільного сеансу експедиції; поділ суцільного звукового поля на окремі треки (безпосередньо пісні, а також – коментарі до пісень, репліки роз'яснюючого характеру тощо); жанрове означення кожного зразка та укладання списку треків сеансу експедиції. Жанрова диференціація оцифрованих зразків дає змогу впроваджувати експедиційні записи в навчальний процес.

Нині продовжує тривати робота з повного перезапису фоноархіву Навчальної лабораторії фольклору, враховуючи його обсяг та специфіку цього виду роботи, пов'язану із кропітким опрацюванням матеріалів (оцифровано близько 150 годин записів народних пісень).

Перезаписи бобин і касет спрямовані на укладання аудіозібрання пісенного та інструментального фольклору Слобожанщини на власних матеріалах Навчальної лабораторії фольклору. Опрацьовані матеріали збагатили аудіофонд у цифровому форматі більш ніж на 1 000 одиниць зразків музичного фольклору різних співочих стилів (сольний та гуртовий спів) і представляють досить широкий жанровий спектр народнопісенної (від архаїчних жанрів до жанрів-новотворів радянської доби) та інструментальної традиції.

**Електронний архів супровідної експедиційної документації.** Силами Навчальної лабораторії фольклору започатковано поетапне переведення у електронний вигляд рукописної частини експедиційних матеріалів (транскрипції текстів, мелодій пісень, польових записів, відомостей про виконавців). Ідеться про елект-

---

<sup>1</sup> Аудіозібрання Навчальної лабораторії фольклору загалом налічує близько 400 бобин і 90 касет.

ронну архівацію фонду, який налічує понад 100 документаційних папок. Також проводиться транскрибування коментарів до поетичних текстів пісень та іншої супровідної інформації.

Відбувається переведення фотодокументації експедицій в електронний формат (варто зазначити, що лівова частина експедиційних фото міститься не в роздрукованому вигляді, а в негативах).

Зроблено карткову каталогізацію експедицій за територіальним принципом – область, район, населений пункт (у картковій системі). Наступним кроком оформленої карткової системи каталогізації експедицій стало створення електронного каталогу експедицій: за територіальним та хронологічним принципом.

**Фольклорна практика.** Важливий аспект діяльності Навчальної лабораторії фольклору пов'язаний із забезпеченням і проведенням фольклорної практики для студентів виконавсько-музикознавчого факультету (спеціалізації “Музикознавство” та “Композиція”), що дає змогу студентам академічного вузу при записі фольклорних матеріалів увияти себе дослідниками живої традиції.

На початку XXI століття спостерігаємо сталу тенденцію поступового зникнення побутування традиційної музики у природному середовищі. У зв'язку з цим цінності набувають не лише експедиції у сільську місцевість, але й різного роду науково-мистецькі заходи за участі носіїв традиції. Отже, фольклорна практика проводиться з урахуванням різних способів документування (і подальшого збереження) зразків народної музичної культури. Зібрані матеріали останніх проведених фольклорних експедицій, а також фольклорна практика у межах різних мистецьких заходів складають базу найновіших поповнень записів Навчальної лабораторії фольклору.

Інший формат фольклорної практики пов'язаний із накопиченням слухового досвіду студентами через прослуховування записів польових досліджень із фонду Навчальної лабораторії фольклору, а також фіксації вербальної і музичної складової фольклорних зразків. Безпосередня діяльність студентів полягає у прослуховуванні та розшифруванні фольклорних записів, коментарів пісень та обрядів. Такий підхід сприяє поповненню фондових матеріалів Навчальної лабораторії фольклору (у зв'язку із тим, що не в усіх експедиціях наявні стенограми пісень), зокрема – і вербальної складової перших експедицій, які на той час не передбачали стенографування аудіозаписів.

**Репрезентація традиційної музичної культури у виконавській практиці сьогодення.** За словами Софії Грици, пізнання внутрішньої природи фольклору можливе тільки через його *живе* сприйняття і вживання в його сенс, через інтонацію, через оволодіння ним як мовою [1, с. 29]. Проявом репрезентації традиційної музичної культури у виконавській практиці сьогодення у Харківському національному університеті мистецтв імені Івана Котляревського слугує діяльність *студентського фольклористичного гурту “Стежка”*, створеного у 2011 році (керівник – Ірина Романюк) (рис. 3).

Концепція гурту, учасниками якого є студенти різних спеціальностей (інструменталісти, композитори і музикознавці), полягає у глибинному вивченні та відтворенні слобожанської традиції народного виконавства в її природному вигляді. Така художня практика є результатом, з одного боку, попереднього докладного

опрацювання музичного матеріалу (від етапу розшифрування народної пісні через можливу її реконструкцію до безпосереднього озвучення), а з іншого, – засвоєння особливої виконавської манери, пов'язаної із зануренням у традицію і використанням традиційної музичної стилістики.

Учасники “Стежки” (*de jure* – представники невідповідних фахових спеціалізацій<sup>1</sup>, а *de facto* – професіонали-фольклористи) в системі професійної академічної освіти репрезентують селянську традиційну пісню як феномен народної культури, таким способом зберігаючи її живе звучання у сучасному мистецькому просторі.



Фото 3. Студентський фольклористичний гурт “Стежка” Харківського національного університету мистецтв імені Івана Котляревського. Місто Харків, червень 2014 року.

Фото з фондів Навчальної лабораторії фольклору

Показово, що репертуар “Стежки” виформовано значною мірою на основі експедиційних аудіозаписів Навчальної лабораторії фольклору Харківського національного університету мистецтв імені Івана Котляревського, що загалом свідчить про фахову уважність до вибору матеріалу кореневої локальної традиції. У виконанні гурту звучать різножанрові зразки народних пісень та обрядів Слобожанщини в автентичній манері співу. Доконечною метою учасників гурту є відповідність народним еталонам яскравого відкритого звука (виконавський стиль), що втілюється в оволодінні локально-музичного діалекту.

Перелічені засади, що увиразнюють основні ціннісні орієнтири підходу до дослідження, збереження і репрезентації традиційних форм української музичної культури учасниками харківської “Стежки”, є принциповими та проявляються у

<sup>1</sup> Таких, як приміром, “Етномузикознавство”, “Народний спів” та інші, що не представлені в корпусі спеціалізацій Харківського національного університету мистецтв імені Івана Котляревського.

ретельному відборі пісень, костюмів<sup>1</sup>, атрибутиці, відчутті виконавського стилю та етнографічного стереотипу поведінки, що є непростим завданням у часопросторі XXI сторіччя.

Підтвердженням професіоналізму та набутого дослідницько-виконавського досвіду слугують високі нагороди та відзнаки, одержані фольклористичним гуртом “Стежка” на престижних конкурсах та фестивалях традиційної народної музики (зокрема, гурт є лауреатом другої премії Всеукраїнського фестивалю “Червона рута” у жанрі “Український автентичний фольклор”, Київ, 2013 рік).

**Забезпечення навчального процесу.** Інший важливий аспект діяльності Лабораторії фольклору пов’язаний із навчальним процесом у Харківському національному університеті мистецтва імені Івана Котляревського. Лабораторія безпосередньо залучена до забезпечення навчального процесу і зокрема виконує такі поточні завдання:

а) прослуховування і підбірка записів для ілюстрування лекцій курсів (“Етномузикологія”, “Музичний фольклор”, “Фольклорний ансамбль”, “Історія української музики”), а також забезпечення сектора педагогічної практики;

б) підготовка матеріалів для практичних занять у курсі “Запис і розшифрування народних пісень”;

в) поповнення репертуару студентського фольклорного гурту “Стежка” на основі записів народних пісень із фонду Навчальної лабораторії фольклору;

г) копіювання необхідних для педагогічної практики фольклорних записів (у вигляді аудіоприкладів на заняттях);

д) укладання підбірок експедиційних матеріалів (для курсових та інших науково-творчих досліджень із відповідної проблематики);

є) консультування та забезпечення необхідною літературою із фонду Лабораторії (навчальна та наукова література, монографії, хрестоматії та інші джерела);

д) виступ на концертах, презентаціях, майстер-класах, конкурсах та фестивалях за участі студентського фольклористичного гурту “Стежка”.

Наукова діяльність співробітників Навчальної лабораторії фольклору представлена участю у всеукраїнських і міжнародних наукових конференціях, семінарах, майстер-класах, презентаціях тощо, публікаціями наукових розвідок.

**Пропагування традиційної музичної культури,** зокрема серед творчої молоді Харківського національного університету мистецтв імені Івана Котляревського, спрямоване на виявлення точок перетину давнини і сучасності як прояву спадкоємності культури. Підтвердженням її виняткової ролі стають міркування академіка Дмитрія Лихачова з приводу того, що достеменно нова культурна цінність може виникнути винятково в культурному середовищі традиції, а “...нового самого по собі, як самодостатнього явища, не існує” [4, с. 174]. Відповідно, Ла-

---

<sup>1</sup> Значна увага відведена зовнішньому вигляду учасників гурту “Стежка”, вбрання яких підібране відповідно до типових зразків селянського народного костюма Слобожанщини XIX – початку XX століття. Це старовинні сорочки, прикраси та інші елементи одягу, що мають етнографічну цінність, а також сучасні зразки (вінки, очіпки, пояси тощо), створені безпосередньо учасниками гурту за традиційною технологією та орієнтовані на традиційні прототипи.



бораторія заохочує студентську молодь до участі у різних мистецьких заходах (тематичних концертах, презентаціях, семінарах, майстер-класах, виставках народних інструментів, одягу, старожитностей тощо); ознайомлює студентство з новими інформаційними аудіо- та відеоматеріалами, присвяченими традиційному мистецтву у поточному навчально-виховному процесі; організовує і проводить концерти народної музики та різні мистецькі заходи.

Також Навчальна лабораторія Харківського національного університету мистецтв імені Івана Котляревського контактує з державними і громадськими інституціями збереження національної культури. Плідною та результативною стала творча співпраця з Національним центром народної культури “Музей Івана Гончара” (виставка “Пам’яті цехмайстера Миколи Будника”, Київ, 2013 рік), мистецьким агентством “Арт Велес” у формуванні матеріалів для серії музичних компакт-дисків із автентичною музикою всіх етнографічних регіонів України (проект “Моя Україна. Берви”, випуск “Слобожанщина”), з Харківським обласним навчально-методичним центром культури і мистецтв, харківськими літературним та художнім музеями, мистецько-громадською організацією “Харківський кобзарський цех” та іншими у низці реалізованих творчих проектів.

Не можна не наголосити на тому, наскільки цінним у добу глобалізації культури стає збирання, архівування і дослідження / відтворення феноменів національної спадщини із віковими традиціями. Така збирацько-дослідницька діяльність початку XXI століття набуває значення культурної місії як далекосяжної стратегії збереження генетичної пам’яті культури.

Загалом же своєю діяльністю Навчальна лабораторія фольклору засвідчує відповідальність у справі збереження артефактів скарбниці традиційної музичної культури в системі професійної академічної освіти, а також виховання творчої молоді на засадах спадкоємності зв’язку поколінь.

#### Список використаної літератури

1. *Грица Софія*. Трансмісія фольклорної традиції: Етномузикологічні розвідки. – Київ-Тернопіль: Астон, 2002. – 236 с.
2. Історія української культури: Навчальний посібник / *Олена Павлова, Тетяна Мельничук, Ірина Грищенко*; за редакцією *Олени Павлової*. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
3. *Козаренко Олександр*. Феномен української національної музичної мови. – Львів, 2000. – 286 с.
4. *Лихачев Дмитрій*. Екологія культури // Москва. – 1979. – № 7. – С.173–179.
5. Пісні Слобідської України. Вип. 2. Пісні Лебединщини: Фольклорний збірник / Збирацька робота, нотація *Олександра Стеблянка*; упорядкування *Лариси Новикової*. – Харків: Майдан, 1998. – 200 с.
6. *Хоткевич Гнат*. Музичні інструменти українського народу / Друга редакція; упорядкування, підготовка тексту, покажчики *Олександра Савчука*; післямови *Ігоря Мацієвського, Віктора Мішалова, Михайла Хая*. – Харків: Видавець Олександр Савчук, 2012. – 512 с.; 202 іл. – (Серія “Слобожанський світ”. Випуск 4).

Стаття надійшла до редколегії 06.02.2016  
Прийнята до друку 12.12.2016

**ASPECTS OF ACTIVITY  
OF THE EDUCATIONAL FOLKLORE LABORATORY  
AT KHARKIV NATIONAL IVAN KOTLYAREVSKY UNIVERSITY OF ARTS**

**Iryna ROMANYUK**

*Department of Interpretology and Musical Analysis,  
Kharkiv National Ivan Kotlyarevsky University of Arts,  
11 Constitution Square, 13, Kharkiv 61003, Ukraine,  
tel.: (+38057) 731 10 95, e-mail: num.kharkiv@i.ua*

The beginning of the 21<sup>st</sup> century is characterized by a difficult crisis situation in culture. Globalization processes in the world result in levelling the uniqueness of a separate national culture with its everlasting traditions. This is the reason why the tendency of maintaining the originality of national culture and the necessity of cultural ecology (D. Likhachov) become very topical. The question is about the importance of taking into consideration deep-root principles in culture, specificity of national mentality and the experience of national culture consciousness, all of them being incarnated in music and performance tradition. The folklore is exactly that component of culture which contains its own genetic code.

Ukrainian musical folklore tradition is the object of this paper. Specific experience of saving musical examples folklore tradition of Slobodian Ukraine (Slobozhanshchyna) as a phenomenal part of Ukrainian musical culture in the modern cultural space using the example of the activity Educational folklore laboratory at Kharkiv National Ivan Kotlyarevsky University of Arts is described.

The Educational folklore laboratory's unique audio archive at Kharkiv National Ivan Kotlyarevsky University of Arts is based on expeditionary folk songs audio records (performed by the local traditional folk transmitters). Its field investigations started in 1976 and now result in quite a big collection of audio records with Slobozhanshchyna musical traditional vocal and instrumental standards in a wide genre spectrum: from the archaic genres of traditional culture, epic genre (dumy), ballads, folk psalms, cossack and chumak (oxen drivers) songs to late kitch genre and pseudofolklore examples of the Soviet epoch.

The paper also describes education of the creative youths on the principles of intersection between generations as a possible way of saving national self-identity using the example of the performance activity of the student folk group "Stezhka" ("The Path") at Kharkiv National Ivan Kotlyarevsky University of Arts. The concept of this student folk group consists in representing expeditionary folk songs (in a natural and authentic way) from the audio archive of the Educational folklore laboratory at Kharkiv National Ivan Kotlyarevsky University of Arts. This fact indicates professional attention to the local traditional musical material and specifies the direction of its further development within Ukrainian deep-root tradition.

*Key words:* traditional musical culture, Educational Folklore Laboratory, Slobodian Ukraine (Slobozhanshchyna).